

Sjef PST
Postboks 4773, Nydalen 0421 Oslo
Sendt digitalt: post@pst.politiet.no

Vår referanse: 2023/3
Dato: 14/04/2023

Forespørsel om møte med sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste

Kjære Beate Gangås,

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) ønsker deg med dette brevet velkommen som sjef for PST og å etablere kontakt.

NIM har som hovedoppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. Vi skal bidra til å styrke gjennomføringen av menneskerettighetene, særlig ved å gi råd og fremme anbefalinger til Stortinget, regjeringen og andre offentlige organer.¹ Siden NIM ble etablert i 2015 har vi opprettet god kontakt med aktører i justis- og beredskapssektoren. Vi har gitt en rekke innspill til politiets sikkerhetstjenestes arbeid, både gjennom åpne høringer og gjennom direkte dialog, og vi ser frem til å videreføre den gode kontakten.

Staten har en plikt til å beskytte innbyggernes liv og helse, og NIM anerkjenner at staten har behov for verktøy som gjør den i stand til å oppfylle denne plikten. Samtidig vil hjemler for overvåkning eller innsamling av informasjon om borgerne utfordre både retten til privatliv og ytringsfriheten. Inngrep i disse rettighetene må være nødvendige og forholdsmessige. Vi ønsker med dette brevet å invitere til et møte for å bli litt kjent og luften enkelte utvalgte problemstillinger.

NIM viser til Stortingets lovvedtak av 23.03.23 om endringer i endringer i politiloven og politiregisterloven (PSTs etterretningsoppdrag og bruk av åpent tilgjengelig informasjon), og den senere tids offentlige debatt om sikkerhetstjenestens adgang til å samle inn åpent tilgjengelig informasjon om borgerne. NIM var nylig til stede under EOS-utvalgets årsmeldingsseminar der det ble nevnt at det skulle iverksettes tiltak for å sikre at innsamlingen ikke går lenger enn det som er nødvendig. Vi ønsker gjerne å høre mer om denne prosessen samt andre planlagte systemer for internkontroll.²

¹ Se NIM-loven § 3.

² I proposisjonen ble det lagt vekt på PSTs styrkede internkontroll, nyopprettede avdeling for internkontroll og risikostyring, samt etablering av rutiner for notoritet og bruk over opplysninger, ble tillagt vekt, se Prop. 31 L (2022-2023) Endringer i politiloven og politiregisterloven (PSTs etterretningsoppdrag og bruk av åpent tilgjengelig informasjon, særlig pkt. 8.7.3.

NIM viser også til EOS-utvalgets årsmelding pkt. 5.2. om ulovlig droneovervåkning i forebyggende saker. Det fremgår av årsmeldingen at «[u]tvalget ba om PSTs syn på om personer som er blitt overvåket på ulovlig grunnlag skal underrettes om dette, jf. kravet til effektivt rettsmiddel etter EMK artikkel 13. PST har opplyst at det ikke kan gis underretning til personene som ble ulovlig overvåket, fordi denne delen av saken ikke kan avgraderes (...)». NIM forstår dette som en situasjonsbeskrivelse på tidspunktet for tilbakemeldingen til EOS-utvalget. Vi ønsker gjerne å høre mer om hvilke vurderinger som er gjort opp mot forholdet til EMK artikkel 13.³

Dersom dere ønsker et slikt møte, kan vi gjerne også diskutere andre spørsmål. Vi samtaler også gjerne om hvordan vi best kan ha dialog om menneskerettslige spørsmål som særlig oppstår i skjæringspunktet mellom sikkerhets- og frihetsinteresser.

Vennlig hilsen
for Norges institusjon for menneskerettigheter

Adele Matheson Mestad
Direktør

Vilde Jalleni Tennfjord
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signatur.

³ For en gjennomgang av EMK art. 13 viser vi her til NIMs høringsuttalelse [her](#) pkt. 4.3.9.
